

Landskap: *Skåne*
Härad: *Ausjö*
Socken: *Hallaröd*
Uppteckningsår: *1940*
Upptecknat av: *Luz Lidvedgren*
Adress: *Högskola i Österöd*
Berättat av: *Demamme*
Född år *1882* i *Hallaröd*

Härmed insändes 13 st uppteckningsblad
som rör sig om gårdesgårdar, dels
stengårdesgårdar såväl som risgårdes
gårdar så kallade Ainegårdar, vidare
många teckningar av de olika gårdes
gårds typerna, samt många av den
gamla typen. Sådana jag själv sett
som

Skriv endast på denna sida!

AOL
2

ACC. N:R

7032 : 1-13.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Landskap: *Skåne* Upptecknat av: *Aug. L. Nordgren*
Härad: *Onsjö* Adress: *Hägersvåd, Löberöd*
Socken: *Hållavåd* Berättat av: *Densamme*
Uppteckningsår: *1940* Född år *1882* i *Hållavåd.*

Uppteckningen rör *Gärdesgårdar*

(*Gl. II: 41.*)

ACC. N:R.

M 7032:1.

Landskap: Skåne

Uppptecknat av: August Skoldgren

Härad: Önsjö

Adress: Hallaröd Listeröd

Socken: Hallaröds

Berättat av: Densamme

Upppteckningsår: 1940

Född år 1882 i Hallaröd

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Cet. II: 41

Jag vill härmed avtala de typer av
gärdesgårdar (på byggnadsmil gärdsgårdar)
som jag sett å de arter jag här vill
nämna, jag börjar med min födelse-
byggd Långkult i Hallaröds socken, de
gärdesgårdar som mest dominerade så-
väl i denna som angränsande socknar
bestod i huvudsak av sten eller ris-
gärd. Om man hade en så kallad inn-
äga, eller åker (ager), som gränsade
in till en (vång) brukades ofta som
skilje brem mellan ett skängset som
bestod av i jorden nedslagna pålar
varpå kunde långa trästänger

ACC. N:R

M 7032: 2.

Landskap: Skåne

Upptecknat av: August Nordgren

Härad: Örsjö

Adress: Hörsnäsöd Ekensöd

Socken: Hallarids

Berättat av: Densamme

Uppteckningsår: 1940

Född år 1882 i Hallarövd

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

bindningen bestod av rätt arava björk
ris som vreds till så kallade vidjor.
Dessa stängsel var endast till att
hindra skärs kreatur, till ex. Stor
och hästar. Jag vill i detta samman-
hang ge en kort överblick över de
olika benämningarna som förskann
på inhägnader och dylikt, återgivet
på bygghemmet, åker (ager) (väng) (vängar)
en benämning på inhägnad som kunde
omfatta såväl mindre åkerstigar, som
stora mindre jordstycken vara vilt
arav växter, vilkas kunde även en
stora lott bevaras med träsk och buskar

Skriv endast på denna sida!

ACC. NR.

M 7032 : 3

Landskap: Skåne

Uppptecknat av: Axel L. Rodgren

Härad: Öusjö

Adress: Hallaröd Låbård

Socken: Hallaröd

Berättat av: Densamme

Upppteckningsår: 1940

Född år 1889 i Hallaröd

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

benämnas för (vången) (i vången) förskann
 även gräs hästnad, som kallades för
 att (kvatta) gräs. Hos min Morfar i Lång-
 hull förskann både stora & lilla (vången).
 Så har vi namn på de olika inhägnaderna
 som exempel Hofhagen, hagen Håsta-
 (hagen) hagen (Tala) kalva (hagen) hagen
 (Täppel) etc. inhägnat jordbruks och väx-
 lände med skog, buskar, mindre platser
 våra växer gräs. Så vidare (Gadan)
 en plats som för det mesta låg strax
 intill eller utanför ett Budehem-
 man, eller som bynens fanns den plats
 som var i mitten av byn. Där

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R. N. 7032:4

Landskap: Skåne Upptecknat av: August Krogdalen
 Härad: Önsjö Adress: Stövsberg Råberöd
 Socken: Hallaväds Berättat av: Densamma
 Uppteckningsår: 1940 Född år 1882 i Hallavädd

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

svin, gäss, ankor, betade tillsammans
 an de så kallade (gädegräset) kort gräs
 på grund an att det abbotades för jämt.
 Fäladan, den så kallade utmarken bestod
 mestadels av ängskog, enebuskar, gjung, samt
 gräs som spirade fram i stärrer och mindre
 skurningar, pläskan var stycke. Så har
 vi ardet (vångale), var en grund, hem-
 maffjord ibland av snåla bräder i bland
 av runda brädstänger an en arns gränslek
 latta (le) användes till att stänga en
 väg som exempel gick mellan en väng
 och en fälad, dessa (le) gränder hade sina
 namn efter de platser de var uppställda på

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R.

M. 7032:5.

Landskap:

Skåne

Upptecknat av:

Aug. L. Modéen

Härad:

Aurjö

Adress:

Högskolan i Lund

Socken:

Hälsjö

Berättat av:

Dessamma

Uppteckningsår:

1940

Född år

1882 i

Hälsjö

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Exempelvis i Långkult hos min Morfar
Anders Nilsson, hade vi Träringa-kalls (led),
Majestöns (led), Måla (led), Fransa (le),
Skådes (led) m. p. l. Ibland användes en sk. stätta.

(en stätta)
användes i stället
för ett
(le)

Efter denna redogörelse vill jag nu
övergå till de olika gårdsgårdskypor-
na som jag sett, och sjöla mer en en
gång varit med om att (stänga) inbåda
ibland sådes att man skulle lägga (gäse),
det var när man hade en sten gårdsgård.
En sten gårdsgård sådes merendels i så
kallade insägor, eller utmed landsväg,
och dylikt, den hade för det mesta
en kullersten, till en höjd av omkring

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R

No 7032:6

Landskap: Skåne
 Härad: Örsjö
 Socken: Hallaröd
 Uppteckningsår: 1940

Upptecknat av: Aug. L. Nordgren
 Adress: Hörsöröd Löberöd
 Berättat av: Densamme
 Född år 1889 i Hallaröd

LUNDS UNIV.
 FOLKMINNES-
 ARKIV

Kvå, å två och en halv aln, med en bräda
 om omkring en och en halv å två alnar
 Detta benämndes för (holzgäre)

Enkelgäre bestod av endast ett skikt
 sten, som ibland kallades för skräim-
 me (gäre) och lades merendels endast
 på de platser som inte fanns rikligt med
 sten att tillgå. På ha vi de allmänna
 förskammanande (risgärran) som bestod
 ibland en i botten uppkastad jordvall
 var sedan pålar och trädstänger
 användes först sedan högs rätt kraftigt
 curis som hängdes därpå, eller också
 lades en liten stengärdsgård, som man

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R

M. 7032:7

Landskap: Skåne

Upptecknat av: August Strömberg

Härad: Önsjö

Adress: Högselöd Låbavärd

Socken: Hallaröd

Berättat av: Densamme

Uppteckningsår: 1940

Född år 1882 i Hallaröd

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Sedan hängde enris på, detta kallades
för ask (käppa gäre) (äinrisgäre)
gärdes(gärarna) synades över varje vä-
innan (krogen) (skälle) släppas (pan) gräs
Stängslet var fast och låg i efter
år såvida inte äverkan gjordes an
någon isken Tjur eller öxe sam i sitt
börskalyne ibland kunde gå till
anfall på en så kallad risgärdesgård
som äinrgäre, och ta riset på hor-
nen kasta det åt sidan, för att se-
dan ta vägen rätt över dragande hela
sällskapet kom med sig. Jag tillåter
mig frukten att berätta en liten episod

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R.

M. 7032:8

Landskap: *Skåne*
 Härad: *Östra*
 Socken: *Hallands*
 Uppteckningsår: *1940*

Upptecknat av: *Dugårdsgården*
 Adress: *Hägeröd Lövrid*
 Berättat av: *Densamma*
 Född år *1892* i *Hallands l.*

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

från en så där otillåten invasion av ett
 par oxar det var sommaren 1897 då jag var
 hos en morbror som hette Karl Jönsson, det
 var en hög sommar morgon han fick besök
 av många gäster i sin harsäker, min
 morbror var ung då, samt krick och vig, han
 fick fått på en bartant skäpp, kom in
 på åkern tog fått i svansen (rampen) på
 den ene åken slog med käppen att vad
 han för mårde, det var i väg över jär-
 ner gården, buskar, kuror, stumar, så
 den som såg detta skådespel sade han
 hade aldrig haft eller sett på något
 (roligare) trevligare i all sin tid

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R.

7032 : 9

Landskap:

Skåne

Upptecknat av:

August Rodén

Härad:

Aneby

Adress:

Högskola i Lunds

Socken:

Hälsjö

Berättat av:

Densamma

Uppteckningsår:

1940

Född år

1882 i

Hälsjö

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Angående (risgården) eller som de kallades
gö (Anebygård) vill jag så gott jag för-
står, försöka att delagera tillvägagång-
sättet något, hur man gick tillväga
dels när man högg riset, sedan när
man stängde gårdsgården, rätt grovt
enris högg, (asades) eller bara bort till
gårdsgården där det sedan hängdes
grovte över det gamla riset, de sa
huggna så kallade maskarna på riset
vändes mot utvidan av gårdsgården
samt ett hat och varning för trea-
turen, att akta sig, för att försöka
gå över densamma, var arbetet väl

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R

7032:10.

Landskap:

Skåne

Upptecknat av:

Augustin Larsson

Härad:

Onsjö

Adress:

Högbovärd Låstena

Socken:

Höglunds

Berättat av:

Densamma

Uppteckningsår:

1940

Född år

1882

i

Höglunds

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

utfört var det inte ofta att något färd-
har försäkrat sig att gå över i hellet.

Denna stängningsmetod med (rinnerisgär)
tillämpades i skogsbygden ännu att
der som fanns gott om, har långt
tillbaka dessa stängsel har förskunnat
i tiden, är min inte säkert bekant.

Men jag vet ett min. Marpar Anders
Nilsen i Långbukt som var född 1821
berättade att när han växte upp och sedan
som pojke var ute och tjänade som dräng
i Förelad, han antalade att rinnerisgär
förskunnat, samt att han var med och
stängde sådana

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R

M. 7032 : 11.

Landskap:

Skåne

Upptecknat av:

August Stadgren

Härad:

Onsjö södra åker

Adress:

Högsjöns Låstevärd

Socken:

Berättat av:

Demmer

Uppteckningsår:

1940

Född år

1882 i

Hallaröd

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Jag har själv sett sådana värdesvärden
i Rindabya Färingstorp, stora Rörum
Hallaröd. Munkarp, s med flera socknar
de är nog en god del på anskrivning
en, som moderare stängsel kammit
i bruk, med taggtråd, nu senast elektriskt
stängsel. Färdkamsten av dessa typer
var de mest vanliga, stängselen och
risgården. Stängslet var i regel på
samma plats och underhålls årligen
Perioden åren 1850-1900. där stängsel
typen infördes är nog inte lätt att bestämma
den är nog lika gammal som urminnes hävd
i Färdstäng, den största förändring i stäng

4: R. B. C.

5: A. B. C. D.

ACC. N:R.

M. 7032 : 12.

Landskap:

Skåne

Upptecknat av:

August Ström

Härad:

Malmö

Adress:

Hägeröd Låveröd

Socken:

Hägeröd

Berättat av:

Densamma

Uppteckningsår:

1940

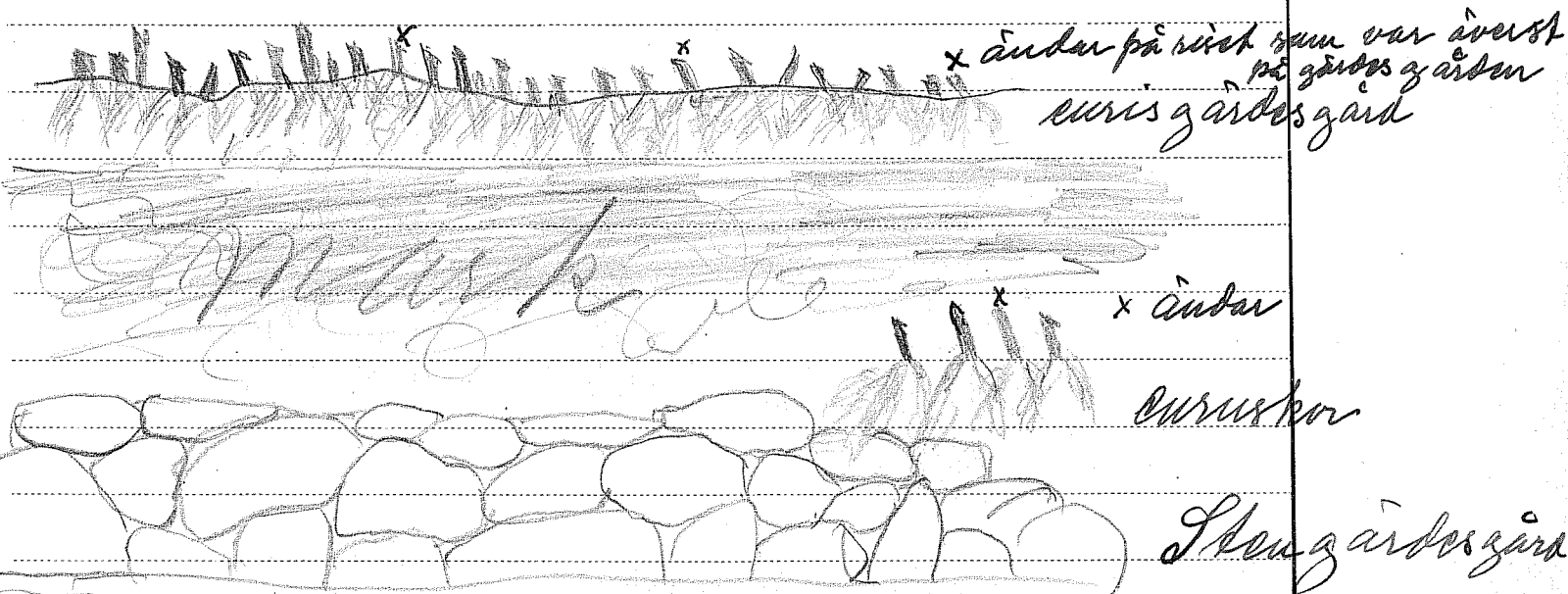
Född år

1882 i

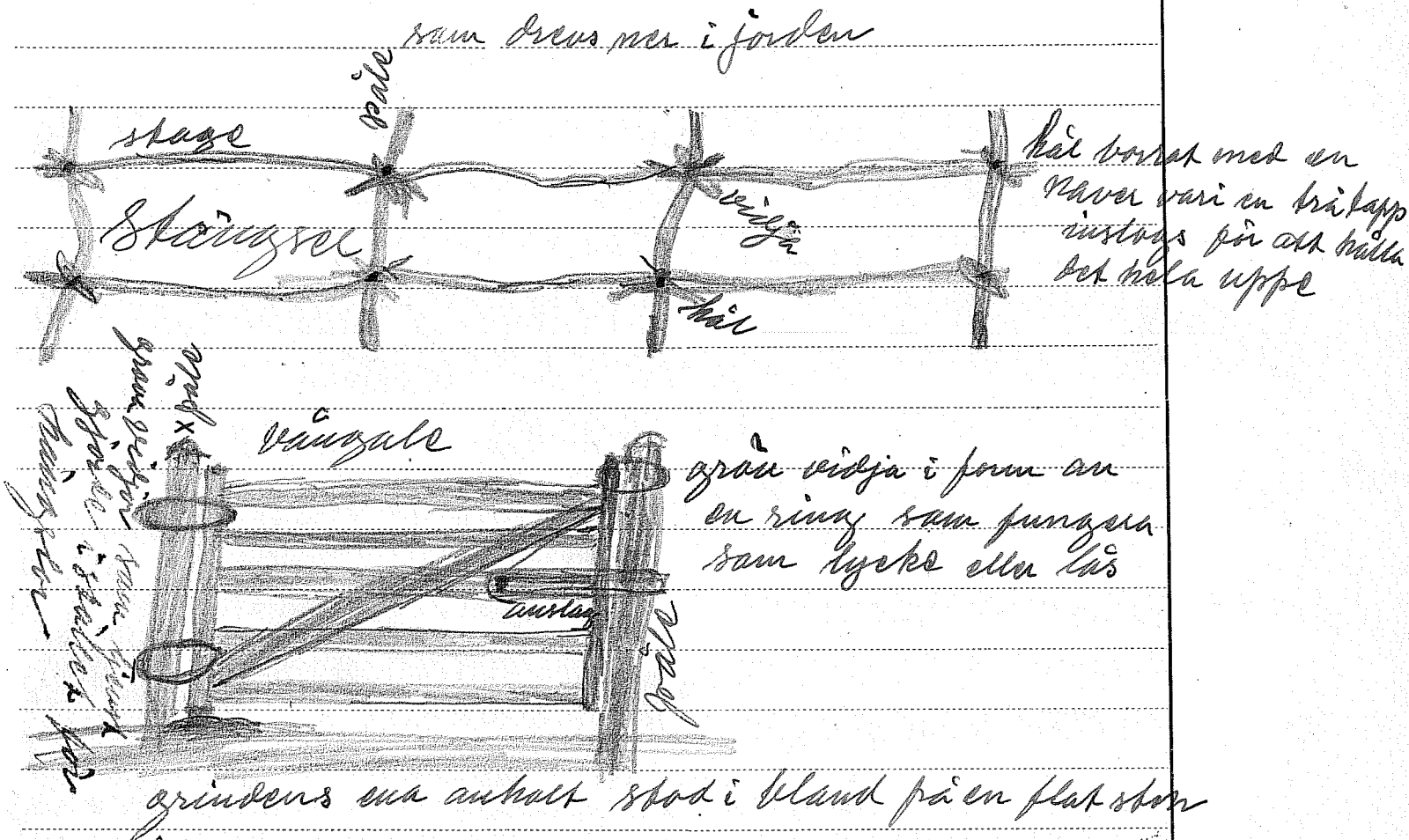
Hägeröd

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

minns utlåtaren har nog intressat efter
1918. När sänder jag en teckning, fast det
inte är något märkvärdigt, ^{teckning} så kanske det ändå
blir en publik i utseendet av besamman

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R. M. 7032 : 13Landskap: SkåneUpptecknat av: Lug. L. KordarumHärad: ÖnsjöAdress: Högsröd LåstredSocken: HallarödBerättat av: DensammeUppteckningsår: 1940Född år 1882 i HallarödLUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Skriv endast på denna sida!